

Underbilag I

København, den 1. maj 1952.

Til folketingsudvalget vedrørende forslag til lov om ændringer i lov om lærlingeforholdet.

Vore organisationer tillader sig herved at fremsætte følgende bemærkninger til det foreliggende lovforslag:

Der foreslås her ændringer i lærlingeloven, og dette må da give os anledning til en almindelig overvejelse vedrørende spørgsmålet om en revision af lærlingeloven af 7. maj 1937. Det foreliggende lovforslag må betragtes som en isoleret stillingtagen til enkelte bestemmelser i lærlingeloven, medens man undgår at komme ind på det i vore øjne mest betydningsfulde spørgsmål, nemlig en almindelig revision af lærlingelovens bestemmelser. Dette spørgsmål har tidligere beskæftiget vore organisationer. I 1942 fremsatte vi et detailleret udkast til ændring af lærlingeloven, hvis hovedtanke var denne, at man burde gennemføre en særlig lærlingelov for handelen med speciel hensyntagen til handelens særlige forhold. Den gældende lærlingelov er nemlig ikke tilpasset handelens forhold, eftersom den er udarbejdet på grundlag af de forhold, der hersker indenfor andre erhvervs-grene, i særdeleshed håndværk og industri. De tanker, der er fremsat i det pågældende lovudkast, er i visse henseender forældede, men grundtanken må stå fast, og vi stiller gerne lovudkast til det ærede udvalgs disposition.

Vi finder det yderst betænkeligt, at man går i gang med at ændre de enkelte af lærlingelovens bestemmelser og ser bort fra de spørgsmål, som efter en dyberegående overvejelse må siges at være de mest centrale. For handelens vedkommende er forholdet dette, at uddannelsen i et ikke ubetydeligt omfang lider under, at andre erhvervs forhold er normgivende for, hvorledes uddannelsen skal være indenfor handelen. Det vil efter vor formening afgjort være i den opvoksende handelsungdoms interesse, at uddannelsesforholdene helt indrettes under hensyntagen til de særlige forhold indenfor handelen.

I det foreliggende forslag til ændring i lærlingeloven foreslås for det første, at aldersgrænsen for de unge, hvis arbejdsforhold ordnes ved en lærekontrakt, forhøjes fra 18 til 21 år. Vi skal ikke bestride, at der måske eksisterer fag, for hvilke en sådan ændring af aldersgrænsen ville være hensigtsmæssig, men lige så givet er det, at ændringen af aldersgrænsen for hele butikshandelen ville være yderst uheldig. Forslaget kræver derfor en meget dybtgående overvejelse, og vi henleder opmærksomheden på, at problemet ville ligge lettere, hvis man indførte en særlig lærlingelov for handelen, idet man for handelens vedkommende kan slå fast, at der næppe foreligger vægtige grunde, der taler til gunst for at ændre aldersgrænsen til 21 år.

Vore organisationer har specielt hæftet sig ved, at det i ændringsforslaget foreslås, at lærlingelovens § 11 skal være gældende for læreforhold, der indgås med personer over 21 år. Lærlingelovens § 11 indeholder bl. a. en bestemmelse, der meget dårligt harmonerer med forholdene indenfor handelen, idet den foreskriver aflæggelse af svendepøver. Dette viser påny, hvor farlig en ensidig behandling af problemet er, og vi henleder opmærksomheden på, at i en speciel lærlingelov for handel måtte svendepøver erstattes med et bevis af en anden karakter, jfr. nærmere vore betragtninger i det følgende. Også her er det altså nødvendigt at gå ind på overvejelser af en mere dybtgående karakter end dem, lovforslaget bærer vidnesbyrd om.

Lovforslaget indeholder den tanke, at lærlingelovens § 4, stk. 1, ændres således, at formanden for et nævn til fastsættelse af mindstelønninger (dyrtidstillæg) kan træffe endelig afgørelse om mindstelønningers (dyrtidstillægs) størrelse. Tanken må forekomme os at være i strid med demokratiske principper, hvorefter det skal være parterne og ikke